

Wat voor ieder mens nodig is om te weten

PREEK OVER PSALM 130:3 EN 4

Zingen: Psalm 26:2 en 8

Zingen: Psalm 116:10

Lezen: Psalm 130

Zingen: Psalm 25:7 en 8

Zingen: Psalm 51:9

Zingen: Psalm 130:4

GEMEENTE, onze tekstwoorden kunt u vinden in Psalm 130 vers 3 en 4:

*Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?
Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt.*

Deze tekstwoorden bepalen ons bij: *Wat voor ieder mens nodig is om te weten.*

We staan stil bij:

1. Ellende;
2. Verlossing;
3. Dankbaarheid.

Psalm 130 is een lied Hammaäloth, een lied van de opgang. Het psalmenboek kent vijftien van zulke liederen (Ps. 120-134).

Uit alle delen van het land kwamen de Israëlieten naar Jeruzalem om de grote feesten te vieren. De reis ging over bergen en door dalen.

En als men dan het reisdoel naderde, steeg uit aller mond op: ‘Uit de diepten roep ik tot U.’

De kerkvaders rangschikten Psalm 130 onder de zeven boetepsalmen. Deze psalmen vormen een min of meer willekeurige groep. Er zijn immers meer psalmen die over zonde en berouw gaan en die toch niet bij deze groep worden gerekend. De bekendste boetepsalmen zijn Psalm 51 (*Miserere*) en Psalm 130 (*De Profundis*). Augustinus zou tijdens een ernstige ziekte vier boetepsalmen hebben laten aanbrengen aan de wand van zijn kamer. De augustijner monnik Maarten Luther schreef een bezinnend commentaar op de zeven boetepsalmen. Hij noemde Psalm 130 de meest paulinische van alle psalmen, omdat het zo duidelijk gaat over de rechtvaardiging van de goddeloze.

1. Ellende

Wie de zanger van Psalm 130 geweest is, is ons onbekend. Moge u de nazanger ervan zijn. Kohlbrugge zegt dat deze pelgrim voelt ‘dat zijn zonden recht hebben hem te beschuldigen, en dat God recht heeft hem te verdoemen’. En wat doet dan de pelgrim? Hij roept uit de diepten tot God!

‘Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE’ (Ps. 130:1). Over welke diepten gaat het eigenlijk? Er zijn immers zoveel droeve diepten in deze wereld. Heel de schepping zucht. ‘Want wij weten, dat het ganse schepsel tezamen zucht en tezamen als in barensnood is tot nu toe’ (Rom. 8:22). Ook de dieren hebben het moeilijk en bezwijken soms door droogte, vloedgolven of ziekten. Luther vertaalde de tekst erg nadrukkelijk: ‘Uit de diepten schreeuw ik tot U.’ Er wordt inderdaad wat afgeschreeuwd door hen die in gevangenschappen kwijnen, door ongeneeslijk zieken, door gemartelde mensen, door echtparen die hun huwelijk zagen breken. Hoe is het toch zover gekomen? God schiep het mensengeslacht immers niet in de diepten, maar op de hoogten. ‘En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed’ (Gen. 1:31). De mens is door eigen schuld gevallen in deze diepten. De aarde is om onzentwil vervloekt.

Sinds onze diepe val is er geen plekje meer op de wereld waar niet gezocht wordt. Wij proberen nog wel te redden wat er te redden valt.

Soms lijkt het alsof het verloren paradijs is teruggevonden. Maar ‘Die in de hemel woont, zal lachen’ (Ps. 2). Het schijnparadijs van de mens houdt geen stand. Babel zal vallen. De fiolen van Gods gramschap zullen over de aarde worden uitgegoten (Openb. 16). De roep uit de diepten zal nooit tot zwijgen komen. ‘Daar is zoveel te klagen, daar is zoveel geweest.’

De roep uit de diepten in deze psalm is van bijzondere aard, anders dan de klacht van de meeste mensen. De roep van de dichter heeft een adres. ‘Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE.’ Groter dan de smart over de gevolgen van de zonde is de zonde zelf. De pijn van Gods genade heeft zijn hart verwond.

De overtuiging waaruit de dichter roept, is een zaligmakende overtuiging. Er zijn veel mensen die algemeen van hun zonden overtuigd worden. Ieder mens, ook buiten de kerk, heeft wel eens spijt over een vreselijke daad. Dan roepen zij daarover niet tot God, maar proberen die stem juist het zwijgen op te leggen. Een mens met spijt probeert het knagend geweten te sussen. Hopelijk zal met de tijd alles slijten. Soms vindt ons geweten steun bij een bemoedigende tekst of een schone psalm en we zijn er rijk mee. Het is echter een ingebeelde rijkdom, omdat Sions betalende Borg erin wordt gemist. Het gaat ten diepste om zelfbehoud en de kracht der eigenliefde is niet gebroken. In de eerste zaligmakende overtuiging bepaalt de Heilige Geest ons doorgaans bij een dadelijke zonde. In Psalm 130 zoeken we tevergeefs naar een bijzonder kwaad. De dichter beseft wie hij van nature is voor God, een mens vol ongerechtigheden. Hij blikte in de werkelijkheid van zijn bestaan. De onzalige fontein van het hart is opengelegd. Hij moet belijden gezondigd te hebben tegen niet één, maar tegen alle geboden.

Deze nood vat hij samen met het woord ‘ongerechtigheden’. Het woord betekent in de oorspronkelijke taal dat wij niet recht staan voor God. ‘Ongerechtigheid’ is een van de belangrijkste woorden in het Oude Testament voor zonde. Letterlijk betekent het krom zijn of afgebogen zijn van de rechte weg. Toen de Heere ons schiep in het paradijs, leefden wij in de staat der rechtheid. Nu zijn wij in de staat van verkeerdheid en verdraaidheid. En daar heeft de dichter een

diepgaand besef van gekregen. Hij roept het uit in zijn zielen nood tot God. Alle hulpmiddelen van behoud zijn vruchteloos gebleken. Er is geen mogelijkheid meer aan zijn kant om behouden te worden. Wat wordt het dan een verloren zaak. Er schiet maar één uitweg over en dat bent U, o Heere. U bent de Enige Die behouden kan. Uit de diepten roep ik tot U!

In de zaligmakende overtuiging krijgen wij Godskennis. Wij leren iets beseffen van Gods heerlijke deugden. De dichter doet hier vooral belijdenis van Gods alwetendheid. 'Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat.' Hij beseft dat God hem overal ziet en gadeslaat.

Het woordje 'gadeslaan' kent in de grondtaal een rijke betekenis en kan op drie manieren worden uitgelegd.

In de eerste plaats betekent 'gadeslaan' dat God een mens 'doorziet'. De Heere ziet door alles heen. Hij kent de buitenkant, maar ook de binnenkant van ons leven. Hij doorziet wat er allemaal achter schuilt. 'Niets is, o Oppermajesteit, bedekt voor Uw alwetendheid.' Zelfs het onderbewuste gaat Hij na, onze dagdromen en fantasieën. Hij peilt in dat alles ons hoogmoedig zelfbedoelen. De eigendunk, die onze beste werken met zonde bevekt. De binnenste bron, waar de stroom van wanbedrijven uit opborrelt. 'Maar alle dingen zijn naakt en geopend voor de ogen Desgenen met Welken wij te doen hebben' (Hebr. 4:13). Hij doorziet het niet alleen, maar Hij toetst het ook. Hij weegt de zonde naar de heiligheid van Zijn wet. Wij kunnen de zonde zo kleineren. Voor de Tweede Wereldoorlog sprak men nog van abortus criminalis, en nu zijn er voor de misdadige ingreep zelfs klinieken gebouwd. God weegt het schrikkelijke van de zonde en is er vertoornd over. Hij ziet door alle vrome vijgenbladeren heen. Hij ontrafelt de argumenten van de rijke jongeling tot op de diepste motieven. 'Gij doorgrondt en kent mij' (Ps. 139:1). Hij rukt de schoonste kleding van het lijf en stelt ons naakt voor Zijn ogen. 'En al naamt u veel zeep, zo is toch uw ongerechtigheid voor Mijn aangezicht getekend' (Jer. 2:22). God heeft een dag gesteld waarop alle mensen zullen weten dat Hij hen doorziet. 'Ik (...) zal het ordentelijk voor uw ogen stellen' (Ps. 50:21). En wie zal dan bestaan? Het antwoord moet luiden: niemand!

Het woordje ‘gadeslaan’ heeft nog een tweede betekenis, namelijk: ‘herinneren’. Bij ons is de herinnering snel weggesleten. Mogelijk heeft u van de zwarte bladzijden van uw leven nog een vage herinnering overgehouden. Het is echter zo lang geleden. De tijd slijt de pijn van ons geweten. Sommige zonden willen we ook snel vergeten. Zand erover en niet meer aan denken. Het was ook te erg. En vaak lukt dat wel, en verdrijven we het beklemmende gevoel naar de achtergrond. Niemand praat er meer over. De meeste mensen zijn het waarschijnlijk allang vergeten. Zo is het bij de Heere niet. Zelfs de meest verborgen zaken staan opgeschreven in het boek van Zijn gedachtenis.

Wanneer Gods Geest gaat overtuigen van zonde, werkt Hij ook in op het geheugen. ‘Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen en uw handelingen, die niet goed waren; en gij zult een walging van uzelf hebben over uw ongerechtigheden en over uw gruwelen’ (Ezech. 36:31). Hij brengt in mijn herinnering mijn jongste jaren. Augustinus schrijft in zijn *Belijdenissen* over zijn jongste jeugdijaren en herinnert zich zijn egoïsme. David herinnert zich de zonde zijner jonkheid. Al deze herinneringen brengen een mens in de diepten, zodat hij uitroept: ‘Heere, wie zal bestaan?’

Het woordje ‘gadeslaan’ heeft in de grondtaal nog een derde betekenis, namelijk: ‘toerekenen’. Zo Gij, Heere, de zonde toerekent. Als de Heere om Zijn recht komt, is er geen mindering van straf. Voor de aardse rechter worden vele excuses bedacht. Ten slotte kan een misdadiger langs een bedenkelijke weg vrijspraak ontvangen. Voor de hemelse Rechter zijn deze uitvluchten niet mogelijk. De Heere is niet ingegaan op de uitvlucht van Adam: de vrouw heeft mij verleid. Ook Eva poogde tevergeefs de schuld af te schuiven: de slang is listig. God stelt ieder mens ten volle verantwoordelijk. Hij rekent mij de schuld toe vanwege mijn ongeloof, mijn hatelijkheid, mijn aardsghezindheid, mijn oppervlakkigheid. Er zijn zonden van bedrijf en van nalatigheid. Er zijn bewuste en onbewuste zonden. Ze worden ons alle toegerekend. ‘Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, opdat een iegelijk wegdrage hetgeen door het lichaam geschiedt, naar dat hij gedaan heeft, hetzij goed, hetzij kwaad’ (2 Kor. 5:10). Het Woord van God strekt de vinger naar

mij uit zoals Nathan zijn hand eens richtte naar David: ‘Gij zijt die man.’ God houdt ons staande en rekent de ongerechtigheden ten volle toe. ‘Heere, wie zal bestaan?’

Ten slotte valt in onze tekst het wisselend gebruik op van de Godsnamen. Vele malen gebruikt de dichter in deze psalm de naam HEERE, Jehovah, met vijf hoofdletters. Slechts een enkele maal wordt de Naam Adonai, Heere, met één hoofdletter gebruikt. ‘Zo Gij, HEERE, (Jehova), de ongerechtigheden gadeslaat; Heere, (Adonai), wie zal bestaan?’ (Ps. 130:3). Waarom wordt steeds in deze psalm de naam Jehova gebruikt en slechts een enkele maal de naam Adonai? Wat wil de Schrift hiermee zeggen? We moeten wel voorzichtig zijn. We staan bij het verklaren van de Godsnamen op heilige grond. Is het misschien zo dat in deze kleine zin, ‘wie zal bestaan’, de ernstige werkelijkheid van de rampzaligheid voor ons opdoemt? Die plaats van buitenste duisternis, waar God Zich niet meer openbaart als Jehova, de God van het verbond. In de rampzaligheid is God wel de Adonai, de Heerser, Die de zondaar rechtvaardig zal oordelen. ‘Daarom dat Hij een dag gesteld heeft, op welke Hij de aardbodem rechtvaardiglijk zal oordelen’ (Hand. 17:31). God zal van Zijn recht geen afstand doen. Begrijpt u hoe ingrijpend deze zin is: Heere, Adonai, wie zal bestaan? Op allerlei wijze hoorden we iets over de roep uit de diepten. Luther schrijft bij zijn verklaring over Psalm 130: ‘Als alle mensen zeggen dat mijn zonden vergeven zijn en God zegt het niet, dan ben ik niet behouden.’ Velen springen in onze dagen over de noodzaak van het oprechte berouw heen. Dan verlaten wij het spoor van de Reformatie. De Duitse theoloog Karl Barth beweert dat Christus de vloek kreeg en alle mensen krijgen de zegen. Christus kreeg de toorn en alle mensen krijgen de vrede. Bekering is niet meer nodig. Dit is een onbijbelse dwaling die de kerk van Nederland te gronde heeft gericht. Karl Barth en zijn navolgers zijn valse profeten en hebben de ernst weggehaald uit de verkondiging van Gods Woord. Het is een verleidelijke boodschap die zegt: ‘Het is vrede en zonder gevaar’ (1 Thess. 5:3). Het is Godeverheerlijkend om uit de diepten te leren roepen. Zulke mensen zijn aan het goede adres. Hij hoort hun geroep en verlost hen (Ps. 145:19b).

2. Verlossing

‘Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt.’ In de diepten wordt een venster geopend. ‘Maar bij U is vergeving.’ Ongetwijfeld heeft de dichter overal elders naar vergeving gezocht, maar hij is teleurgesteld uitgekomen. Niemand is bij machte hem uit die diepten op te halen. Het woordje ‘maar’ is veelbetekenend. Het houdt een tegenstelling in. Als de Heere zou doen naar onze zonden, is het een verloren zaak. Máár bij U is vergeving. In dit ene woordje wordt een mogelijkheid ontsloten dat, ja zélf, de grootste der zondaren nog zalig kan worden. Toen Bunyans pelgrim van die mogelijkheid hoorde, begon hij te juichen en riep: Leven, eeuwig leven!

De bekende vertaling van de Zeventigen (Septuaginta) vertaalt: ‘Maar bij U is verzoening.’ Deze vertaling van de Zeventigen is gemaakt voor de Joden in de verstrooiing. Zij bevonden zich ver buiten Israël en buiten het heiligdom in Jeruzalem. Als de jood dacht aan vergeving, dan dacht hij aan het gouden verzoendeksel op de ark. Jaarlijks werd door de hogepriester het bloed gesprengd voor Gods aangezicht op Grote Verzoendag. Dit bloed wees als een schaduw heen naar het bloed van Christus. Johannes zegt eeuwen later hetzelfde: ‘En Hij is een Verzoening voor onze zonden’ (1 Joh. 2:2).

Buiten dat bloed kan van vergeving geen sprake zijn, want God kan van Zijn recht niet af. Recht en gerechtigheid zijn de vastigheid van Zijn troon. Al Gods kinderen krijgen met Gods recht te doen. Zij hebben voor dat recht Gods gebed, totdat Gods Geest hen uit het Woord verklaarde dat er verzoening is gevonden in het bloed des Lams. En dat in Christus de hitte van Gods gramschap is geblust. De Zeventigen hebben wel vrij vertaald, en toch is het een inhoudsvolle vertaling: ‘Maar bij U is verzoening!’

Hoe is dat nu om het verzoenend bloed van Christus te leren kennen tot vergeving? Geliefden, dat is ook een diepte. ‘Opdat gij ten volle kon begrijpen met al de heiligen, welke de breedte en lengte en diepte en hoogte is, en bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat’ (Ef. 3:18, 19). De Heere Jezus is voor ons van nature zo verborgen. Wij horen van kinds af Zijn Naam noemen. Toch is Hij een onbekende voor ons. We zien dat zo duidelijk bij de pelgrim

in *De Christenreis* van Bunyan. Hij was helemaal van streek vanwege de zware last die op zijn schouders drukte. Daarenboven besefte hij dat de stad waarin hij woonde met vuur uit de hemel verbrand zou worden. Dat was een levende werkelijkheid voor hem geworden. Hij gewaagde ervan tegen zijn vrouw en kinderen en zei: ‘Ikzelf en u, mijn vrouw en lieve kinderen, zullen ellendig omkomen. Tenzij er nog een weg van ontkoming is, maar ik weet niet hoe.’ Waarom kende die man de Heere Jezus niet? Hij leefde in een tijd dat iedereen tot de kerk behoorde. Wij zijn ook onder de waarheid grootgebracht. We hebben van de Heere Jezus gehoord al vanaf onze jongste jaren. En toch... als de Heere ons aan onze verlorenheid gaat ontdekken, dan moeten we uitroepen: ‘Ik weet niet hoe het ooit moet.’ Velen mogen roemen van de Heere Jezus, maar een overtuigde ziel verkeert in grote raadsels.

Diezelfde verlossingsnood horen we in de bekende vraag van de Heidelberger: ‘Wat moeten wij dan voor een Middelaar zoeken?’ Is er nog een middel? God wil toch dat er aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede? Waar moeten we het medicijn dan zoeken? Zou de rechtvaardige God de zonden ooit ongestraft kunnen laten? Nee, dat kan niet. En daarbij, de roeper uit de diepten wil ook geen vergeving waarbij een van Gods deugden gekrenkt zou worden. Hij wil in een rechte weg en op eerlijke wijze zalig worden.

Hoe gaat de Heere daar antwoord op geven? De dichter van Psalm 130 wordt naar het Woord uitgedreven. Hij leert de Zaligmaker niet kennen uit een inbeelding of een visioen. De Heere brengt de zondaar bij het Woord, om dat grote raadsel te verklaren hoe een arme zondaar met de heilige God gemeenschap kan hebben. Dat is immers de allesbeheersende vraag in de roep uit de diepten. De dichter krijgt gedurige werkzaamheden met het Woord. ‘Ik verwacht de Heere, mijn ziel verwacht, en ik hoop op Zijn Woord’ (vs. 5). In het Woord gaat de Heere bekendmaken ‘hetgeen het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklommen’ (1 Kor. 2:9). Hoe in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid door de Vader is gevraagd: ‘Want wie is hij, die met zijn hart borg worde, om tot Mij te genaken?’ (Jer. 30:21). En daar heeft

de Zoon gezegd: ‘Zie, Ik kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen’ (Ps. 40:8, 9). Hij is als Man van smarten de diepten ingegaan van kribbe naar kruis. In Zijn dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid heeft Hij de prijs van vergeving volkomen betaald. Door Zijn duurverworven Geest zal God deze vergeving gaan bekendmaken in het hart. ‘Die zal Mij verheerlijken’ (Joh. 16:13, 14).

Elke stap die Jezus gegaan is in Zijn leven was in gehoorzaamheid aan de eer van Zijn Vader en tot de zaligheid van Zijn Kerk. Op twaalfjarige leeftijd sprak Hij tot Zijn ouders: ‘Wist gij niet dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?’ (Luk. 2:49). Later, na een gesprek met een zondares bij de waterput, antwoordde Hij de discipelen: ‘Mijn spijs is, dat Ik doe de wil Desgene Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbreng’ (Joh. 4:34). Zijn stervenswoord luidde: ‘Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En als Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest’ (Luk. 23:46). Hij is de enige Held Die de toorn Gods kon dragen. Hij was bij machte om de kop van satan te vermorzelen. Hij kon de hemelhoge schuld doen verzinken in de zee van eeuwige vergetelheid. Hij is de Zon van gerechtigheid, Die oprijst in de nacht van schuld en verlorenheid. Hoe dierbaar wordt het Woord als deze Schoonste van alle mensenkinderen in het hart wordt uitgetekend. ‘Uw Woord kan mij, ofschoon ik alles miss’, door zijne smaak, én hart, én zinnen strelen’ (Ps. 119:84 ber.).

Wilhelmus à Brakel schrijft in zijn *Redelijke Godsdienst*: ‘Alzo woevende, beginnen ze de noodzakelijkheid van een Borg te zien, en leren Jezus Christus, Die zij tevoren maar door de Naam kenden, wat nader van nabij te aanschouwen in Zijn naturen, ambten, vernedering en verhoging.’ Zo gaat Christus Zichzelf in Zijn Woord openbaren. Dan willen we de hele wereld wel opgeven voor deze ene Persoon. ‘Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere’ (Filipp. 3:8). Hadden we een engelentong, we zouden Zijn grootheid wel willen bezingen. Sterk is nu de begeerte om persoonlijk te mogen delen in deze schuldvergevende genade. Toch durven Gods oprechten die grote zaligheid zomaar niet op zichzelf toe te passen. Ze hebben er weet

van dat zij een bedrieglijk hart omdragen, en dat zalig worden een onverdiend wonder is. Het kleinste blijkje van Gods gunst is hun al meer dan de uitgezochtste spijs. In dat heilbegerig uitzien wordt ook de dichter getekend: 'Ik verwacht de Heere, mijn ziel verwacht, en ik hoop op Zijn Woord. Mijn ziel wacht op de HEERE, meer dan de wachters op de morgen; de wachters op de morgen' (Ps. 130:5, 6). Dit wachten bij de opening van Gods Woord zal niet ongezegend blijven. Bevende mag de toevlucht worden genomen tot Hem Die gekomen is om zondaren zalig te maken. Die tot Hem komen, zijn als de wijze bouwer; zij hebben geen rust, aler zij stoten op dat houdbare fundament dat gelegd is, hetwelk is Christus Jezus. De wijze bouwer is zeer voorzichtig in het graafwerk naar de rots. Beter duizendmaal bevreesd dan eenmaal bedrogen.

Wilhelmus à Brakel beschrijft welk een puin het graafwerk naar de Rots in de weg zit: 'De Heere toont hun de geestelijkheid van de wet, die ze tevoren niet zagen, de gruwelijkheid der zonde; zodat ze zo klein worden als een worm, als de verloren zoon.' Maar vervolgens spreekt à Brakel ook van de Rots: 'Tot zodanig een laagte gebracht zijnde, wachten ze alleen op genade. Hierbij komt een meerdere kennis en geloof, dat de Heere Jezus door het Evangelie roept en dat Hij de komende niet zal uitwerpen. En dus zich kerende tot de beloften Gods in Zijn Woord, 't welk een gedurige stem van de hemel is, zo omhelzen ze al de beloften des Evangelies.'

Hoe staat u tegenover deze boodschap van zonde en genade? Velen zullen zeggen: Dat wist ik allang. Ik hoorde erover vertellen vanaf mijn jongste jaren. De weg van kribbe naar kruis wordt mij al jaren gepredikt.

Een zeker predikant preekte wel zes avonden in de week. Op een keer lag hij van al dat werk in het ziekenhuis. Een verpleegster zocht hem op en zei dat ze vernomen had dat de predikant alle avonden in de week preekte. Toen hij de vraag positief beantwoordde, vroeg ze vol verbazing of hij dan altijd hetzelfde preekte. De prediker zei dat hij net als Paulus altijd hetzelfde preekte. De joden werden Paulus' prediking moe, maar de heidenen zeiden: 'Dat tegen de naaste sabbat hun dezelfde woorden zouden gesproken worden' (Hand. 13:42).

Hebt u ook zo'n smaak in diezelfde boodschap? Het is voor de roeper uit de diepten een fontein van heil dat nooit vergaat. De berijming van Psalm 130 geeft de volheid treffend weer: 'Maar nee, daar is vergeving, altijd bij U geweest.' Altijd! Zult u niet achteloos aan dit Woord voorbijgaan? Want al beseft u het niet, u bent in dezelfde diepten van verlorenheid. Aanstonds zullen wij staan voor de Rechter van hemel en aarde. Oude man of vrouw, u hebt een kerkbank uitgesleten en nog altijd onbekeerd? Zo kunt u God niet ontmoeten. U klaagt: 'Mijn hart is zo versteend. Al die preken kunnen mij niet meer veranderen.' Het is waar, maar buig dan uw stramme knieën, en zeg: 'Maar bij U is vergeving.' Het zal zeker niet liggen aan de rijkdom van Jezus' bloed. Of dat de Fontein zou zijn opgedroogd. Nee, zeker niet. 'En het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde' (1 Joh. 1:7). Zingen we nu eerst uit Psalm 51, het negende vers:

Gods offers zijn een gans verbroken geest,
Door schuldbesef getroffen en verslagen;
Dit offer kan Uw heilig oog behagen;
't Is nooit, o God, van U veracht geweest.
Doe Sion wel, laat om mijn zwaren val
Uw goedheid niet van zijne burg'ren wijken;
Bouw Salem op, laat nooit zijn muur en wal,
Door Uwe straf, voor 's vijands macht bezwijken.

3. Dankbaarheid

'...opdat Gij gevreesd wordt.' Er staat niet 'omdat', maar 'opdat'! Het is maar een verschil van één letter. Veel mensen schrijven de vergeving aan hun goede gedrag toe. Omdat wij God vrezen, daarom zal Hij ons vergeven. De mens doet zijn best en God doet de rest. Als wij nu maar willen, dan komt het wel goed. Maar dat is de dwaze bouwer in zijn onvoorzichtigheid getekend. Hij bouwt zijn huis op het drijfzand van zijn vermeende goede werken.

Gelukkig staat er niet 'omdat', maar 'opdat'! Gebouwd op de Rots blijft slechts roemen van vrije genade over. Het woordje 'opdat' geeft hier geen oorzaak maar een doel aan. 'Opdat Gij gevreesd wordt.' Het

grote doel van Gods verlossingswerk is de verheerlijking van Zijn Naam. Jesaja heeft de komst van Christus geprofeteerd. Hij zal sieraad geven voor as, en vreugdeolie voor treurigheid. Jesaja profeteerde ook het grote doel van dat verlossingswerk: ‘Opdat Hij verheerlijkt worde’ (Jes. 61:3).

Vergeving en vernieuwing zijn twee kanten van dezelfde zaak, het ene kan niet zonder het andere. ‘Maar bij U is vergeving, opdat Gij gevreesd wordt.’ Beide delen horen zo nauw bijeen dat je de zin ook mag omdraaien. Wanneer de vreze Gods gemist wordt, kan er van vergevende liefde onmogelijk sprake zijn. Jakobus heeft zich hier heel scherp over uitgelaten. Jakobus zegt: ‘Toon mij uw geloof uit uw werken, en ik zal u uit mijn werken mijn geloof tonen’ (Jak. 2:18). Wie de vergeving en de vernieuwing van elkaar scheidt, handelt volgens Calvijn als iemand die vuur wil aansteken zonder warmte, of een zon zoekt zonder stralen. De vreze des Heeren is als het ware de toets of er wel sprake is van oprechte genade Gods.

Wat is de vreze des Heeren? Het is geen angst of schrik. In de Bijbel ontmoeten wij ook mensen met slaafse vrees. In de jongste dag zullen velen roepen uit angst. ‘En zeiden tot de bergen en tot de steenrotsen: Valt op ons, en verbergt ons van het aangezicht Desgene, Die op de troon zit’ (Openb. 6:16). Deze mensen roepen niet tot God, maar tot de bergen. Eigenlijk zouden ze het liefst zo snel mogelijk bij God vandaan willen vluchten.

Zeker spreken onze vaders ook over de schrik der wedergeboorte. Paulus kende de schrik des Heeren en bewoog de mensen tot het geloof. Zouden wij, bij het besef van Gods naderende oordelen, ons niet haasten en spoeden om des levens wil? Toch is de kinderlijke vreze zoveel meer dan enkel schrik. In de kinderlijke vreze is liefde en ontzag. Wilhelmus à Brakel schrijft: ‘De kinderlijke vreze is een heilige beweging des gemoeds, van God in de harten van de kinderen van God verwekt, waardoor zij uit ontzag voor God zorgvuldig wachthouden God niet te mishagen, en ernstig trachten Hem in alles te behagen.’ Eigenlijk zeggen de kanttekeningen precies hetzelfde: ‘Allen die vastelijk vertrouwen dat om Christus’ wil hun zonden vergeven zijn, beminnen God; en als goede kinderen vrezen zij Hem

te vertoornen.’ De kanttekeningen illustreren dit met de geschiedenis van de vrouw die Jezus’ voeten waste met haar tranen. Christus is genodigd in het huis van een zekere Simon. Aanstonds zal Hij moeten lijden en sterven. Er is slechts één persoon in die kamer die verstaat wat de vergeving Hem kost. Zij is vervuld met kinderlijke vreze, met liefde en hoogachting. ‘Zij begon Zijn voeten nat te maken met tranen, en zij droogde ze af met het haar van haar hoofd, en kuste Zijn voeten, en zalfde ze met de zalf’ (Luk. 7:38). Ik denk dat dit voorbeeld verder weinig uitleg behoeft. In haar is Psalm 130 praktisch geworden. Men kon het in heel de kamer ruiken dat zij de Heere ootmoedig vreesde. En zo is het nog. Als de vreze des Heeren ons hart vervult dan zijn wij overvloedig tot stichting. ‘Want wij zijn Gode een goede reuk van Christus’ (2 Kor. 2:15).

Wat verstaan wij van Psalm 130? Het thema van deze preek is: Wat alle mensen moeten weten. Het is een zinspeling op de bekende vraag van de Heidelberger: ‘Hoeveel stukken zijn u nodig te weten, opdat gij in deze troost zaliglijk leven en sterven moogt?’ In deze psalm vinden we het antwoord: kennis van ellende, verlossing en dankbaarheid.

Er was een marskramer die eens met zijn handelswaar naar Engeland reisde. Zijn vrienden vroegen hem bij zijn terugkeer of hij veel verdiend had. Hij antwoordde dat hij daar niet over wenste te spreken. Zijn hart was helemaal vervuld van de prediking die hij op drie opeenvolgende zondagen beluisterd had. In de eerste preek hoorde hij over Gods heiligheid. In de tweede preek over ’s mensen dwaasheid. De derde preek handelde over Christus en Zijn zaligheid. ‘Deze drie preken’, zo zei de marskramer, ‘zijn mij een veel grotere rijkdom dan alle winst van mijn handelswaar.’

Geliefde lezer, is uw schuld al vergeven? Neen? Waarom roept u niet uit de diepte? Hoeveel zorgeloze zondaren zijn heengegaan naar die diepte waar geen horend en verhorend God meer is? U leeft in het liefelijk heden van de genade. ‘En roep Mij aan in den dag der benauwdheid; Ik zal er u uithelpen, en gij zult Mij eren’ (Ps. 50:15). Wees toch bezorgd om het welzijn van uw arme ziel. U heeft bekering nodig en vergeving van zonden. Besef dat een verstandelijke belijdenis en een trouwe kerkgang u de zaligheid niet doen beërven. Wees ervan

verzekerd dat de Heere zondaren bekeert zolang de zon en de maan schijnt. ‘Wendt U naar Mij toe, wordt behouden alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer’ (Jes. 45:22). Smart het u niet dat u zo druk bent met de tijd en zo weinig met de eeuwigheid? Treurt u nooit eens over uw aards gezinde hart? Zucht u wel tot God hierover in het eenzame? Loopt u de Heere wel aan als een waterstroom? Zeg met David: ‘Ik zal belijdenis van mijn overtredingen doen’ (Ps. 32:5). Dorst als een hert naar de waterstromen van Gods vergeving. Wees met de dichter van deze psalm als een wachter op de morgen. ‘Zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal gewisselijk komen, Hij zal niet achterblijven’ (Hab. 2:3).

Ondervond u ooit de reinigende kracht van Jezus’ hartenbloed? Zou u dan niet in kinderlijke vreze voor Zijn aangezicht moeten wandelen? Het zijn immers uw zonden waarom Christus Zijn bloed moest zweeten. Het zijn uw afdwalingen waarom Hij een vervloekte dood moest sterven. ‘Want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn’ (1 Kor. 6:20). Een slordige wandel is een oneer voor Christus, een verwarring voor de naaste en een verwoesting voor de ziel. ‘En bedroeft den Heiligen Geest Gods niet’ (Ef. 4:30). Zoek in alle zachtmoedigheid te wandelen. Heb de broederschap lief. Heb een arm en nederig hart om gedurig van deze genade te leven. Zoek nabij God te zijn al de dagen van dit korte leven. ‘Verwachtende de zalige hoop en verschijning der heerlijkheid van den groten God en onzen Zaligmaker Jezus Christus’ (Tit. 2:13).

Mijn ziel, vol angst en zorgen,
Wacht sterker op den HEER’,
Dan wachters op den morgen;
Den morgen; ach, wanneer? (Ps. 130:3b ber.)

Amen.

